

NOTÍCIES

Presentem la declaració Per una gestió sostenible de l'aigua

El 22 de març passat, Dia mundial de l'aigua, vam presentar la declaració "Per una gestió sostenible de l'aigua", aprofitant la cloenda de l'Any internacional de l'aigua dolça. Andorra és país d'aigua; ho podem veure passejant per la muntanya: estanys, rierols i torrents formen part del nostre paisatge. Malauradament, les polítiques de les nostres administracions (comuns i Govern) estan basades en un model de creixement constant i il·limitat, amb les consegüents agressions al medi i el malbaratament d'uns recursos naturals que, com l'aigua, són limitats.

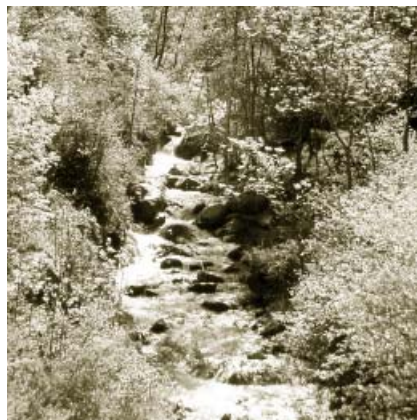
En la declaració denunciem, entre altres, la manca de lleis sobre la planificació i la gestió de l'aigua a Andorra; el consum excessiu que se'n fa; la canalització i, fins i tot, el cobriment progressiu de la major part dels grans rius del nostre país, que els deixa sense vida; la modificació dels cabals dels rius i

dels estanys per a la producció de neu artificial; la construcció d'edificis i d'infraestructures al costat dels rius sense respectar els marges naturals, i l'impacte sobre les aigües subterrànies produït per l'abocament de les cendres del forn incinerador.

Per tot això, demanem una llei d'aigües que modernitzi l'escassa legislació disponible i que completi les mancances existents, l'adhesió d'Andorra al Conveni de Ramsar per a la conservació de les zones humides i l'aprovació urgent de la Llei del patrimoni natural d'Andorra.

També veiem necessària una planificació del creixement de població d'acord amb la disponibilitat d'aigua, un pla d'acció per fomentar-ne l'estalvi, i l'aprovació d'una normativa per aplicar els estudis de risc d'inundacions, ja realitzats, en els plans d'urbanisme. A més, exigim l'aturada immediata de tot projecte de nova canalització, l'aplicació d'un pla de restauració dels boscos de ribera, i la retirada dels projectes de cobriment de trams fluvials que s'estan programant, especialment el del riu Valira al seu pas per Sant Julià de Lòria.

Podeu consultar el text íntegre de la Declaració al web de l'ADN.

*Com volem que siguin els nostres rius?
Esquerra: bosc de ribera al riu d'Auvinyà. Dreta: riu d'Arinsal (fotos: Josep Argelich)*

Voleu llegir *El Mussol*?

Per aconseguir el número 4 d'*El Mussol*, teniu diverses opcions:

- Enviar la vostra adreça postal al nostre apartat de correus, o a adn@andorra.ad, i us el trametrem de franc
- Descarregar-lo de la web de l'ADN (www.adn-andorra.org) en format PDF
- Llegir-lo en biblioteques públiques, consultes mèdiques, llars de jubilats, establiments comercials adherits, etc.

El valor agrari, ecològic i paisatgístic dels espais oberts que subsisteixen al fons de les valls principals fa que la seva conservació sigui prioritària. Foto: Jordi Solé.

Custòdia del territori, un concepte de futur

Al fons de les nostres valls encara queden espais que no estan urbanitzats. Prats i boscos amb animals, plantes, bordes, cabanes i altres elements del nostre patrimoni natural i cultural, alguns dels quals no existeixen enlloc més d'Andorra. Cal que aquests espais no desapareguin, per diverses raons: d'una banda, per millorar la qualitat de vida de tots els que vivim al seu costat; de l'altra, perquè són les millors terres per a l'agricultura i la ramaderia, activitats que ajuden a conservar el paisatge (atractiu principal de la nostra activitat turística); i, finalment, per conservar la biodiversitat, el nostre patrimoni i les nostres arrels culturals. El Projecte Fons de Vall, que vam realitzar l'any passat, ens va permetre conèixer els indrets més amenaçats i establir prioritats per conservar-los.

La custòdia del territori pot ser una eina molt important per aconseguir-ho. Consisteix a establir acords voluntaris entre el propietari d'una finca i una entitat de custòdia com l'ADN. En aquest

acord, el propietari es compromet a preservar els valors naturals i culturals dels seus terrenys, a canvi de l'assessorament i el suport de l'entitat de custòdia. L'ADN, per exemple, pot aportar els seus tècnics i voluntaris per estudiar la flora i la fauna de la parcel·la, realitzar-hi treballs de millora, redactar un pla de gestió de la finca o proposar línies de subvenció.

Aquest plantejament s'aplica exitosament des de fa molts anys en altres països, com el Regne Unit, França, Canadà o bé Estats Units. Entitats de custòdia com *The Nature Conservancy* (EUA), *The National Trust* (Regne Unit) o el *Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres* (França) tenen milers i, en alguns casos, milions de socis que contribueixen a conservar centenars de milers d'hectàrees de terres de propietat privada.

L'ADN és membre de la Xarxa de Custòdia del Territori (www.custodiaterritori.org), agrupació que dona suport tècnic a nombroses entitats de l'estat espanyol. Actualment estem implantant aquest concepte al nostre país: l'hem presentat al Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient; estem preparant els primers acords de custòdia; i també estem coorganitzant un Taller de presentació adreçat a comuns, ajuntaments, entitats i fundacions d'Andorra i del Pirineu català, que tindrà lloc el proper 28 de maig (vegeu l'*Agenda*). Qualsevol propietari interessat en aquest projecte pot adreçar-se a la nostra Associació on se li facilitarà tota la informació que desitgi, garantint la confidencialitat de les gestions.

Plans d'urbanisme: la prova de la insostenibilitat

Els darrers mesos hem presentat al·legacions als tres plans d'ordenació i urbanisme parroquials que quedaven pendents: Escaldes-Engordany, Canillo i Sant Julià de Lòria. En el número anterior d'*El Mussol* vam comentar les deficiències de la llei general i dels quatre primers plans sotmesos a informació pública. Ara ho complementem amb les barbaritats que preveuen els altres tres, les quals demostren sobradament que els principis del desenvolupament sostenible han estat absolutament ignorats en la seva elaboració.

- A Escaldes-Engordany, una vegaada perdut l'últim espai obert del fons de vall (el Clot d'Emprivat), el pla d'urbanisme preveu la urbanització de tota la plana agrícola d'Engolasters, on també preveuen ubicar escoles i altres equipaments, amb els problemes de mobilitat que això comportarà. A més, proposen fer un accés a la vall del Madriu mitjançant un giny mecànic subterrani, que podria massificar turísticament l'últim gran espai natural d'Andorra, candidat al patrimoni mundial de la UNESCO. En el pla no es veu ni rastre de l'Agenda 21 de la parròquia.

- El pla de Canillo preveu declarar urbanitzable la totalitat dels fons de les valls d'Incles i Ransol, a més de bona part de les valls de Montaup i del Riu i dels prats de Mereig, entre altres espais naturals d'altíssim valor ecològic i paisatgístic. En el cas de la vall d'In-

La vall d'Incles, una joia del paisatge andorrà amenaçada pel creixement urbanístic. Foto: Josep Argelich.

cles, la previsió de sòl urbanitzable supera el milió de metres quadrats. En vista d'això, qui gosa dir que a Andorra vivim del turisme?

● A Sant Julià de Lòria el projecte més impactant és el recobriment del riu Valira al seu pas pel nucli urbà de Sant Julià, que es preveu com una manera de guanyar espai. Aquesta actuació pot tenir un impacte ecològic altíssim, a més de comportar un risc evident per a la seguretat de les persones, que en cas d'avinguda podria tenir conseqüències dramàtiques. El pla també dóna via lliure a la urbanització d'espais agrícoles de gran valor natural, com el mas d'Alins, Aixàs, la Peguera o l'entorn de la part baixa del Valira.

Des de l'ADN proposem la modificació d'alguns articles de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, i posteriorment una revisió en profunditat de tots els plans d'urbanisme, si volem evitar la legalització del desgavell urbanístic d'Andorra. Podeu consultar el text íntegre de totes les al·legacions al web de l'ADN: www.adn-andorra.org

Els edificis ocupen progressivament els prats de dall de la vall d'Incles. Foto: Jordi Solé.

Alguns arbres tenen un valor cultural o simbòlic especial, i des de l'ADN els volem catalogar. En coneixes algun?. Foto: Jordi Solé.

BREUS

III Jornada de les ciències.

El dia 4 de març va tenir lloc la III Jornada de les ciències, organitzada pel Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports. Sota el tema "Música i so", es van desenvolupar 3 tallers: Creació de sons electrònics (taller de matemàtiques), Física (taller de físiques) i Zoo i so (taller de biologia). En total, van assistir a la jornada un centenar d'alumnes de segon de batxillerat científic. L'ADN va col·laborar en l'organització del taller de biologia, en el qual es van tractar des de les funcions del so en el món animal fins a la contaminació acústica.

Coneixes algun arbre monumental?.

Aquesta primavera hem reactivat el projecte d'inventari d'arbres singulars d'Andorra, amb el qual volem recollir informació per protegir tots aquells arbres que són de grans dimensions o molt vells, tenen formes estranyes o tenen un valor cultural. Per aquest motiu, demanem la teva col·laboració: si coneixes algun arbre que trobis especialment interessant, digàns-ho! Només cal que ens indiquis on es troba i nosaltres l'anirem a visitar per identificar-lo, prendre dades i fer-li fotos. Participa-hi!.

Ens adherim al manifest per una moratòria en les centrals hidroelèctriques al Pirineu.

L'associació ambientalista del Pallars Sobirà, Lo Pi Negre, ha elaborat un manifest en contra de la construcció de noves minicentrals hidroelèctriques als Pirineus. Aquestes centrals deterioren els rius d'alta muntanya on es construeixen (alteració del cabal, molèsties a la fauna, degradació visual...), i la producció d'electricitat que generen no compensa, ni de bon tros, el seu impacte mediambiental. Des d'aquí ens solidaritzem amb aquesta causa perquè qualsevol problema del Pirineu afecta tots els seus habitants, més enllà de les fronteres. Trobareu el text sencer a www.lopinegre.org.

Neix el Grup Alt Segre.

Saludem la creació d'una nova entitat de defensa de la terra, el Grup Alt Segre (GAS), que es va presentar el 28 de març passat a Bellver de Cerdanya. El seu àmbit geogràfic és la Cerdanya, el Baridà i l'Alt Urgell, i té la seva seu al carrer Muralla, 32, de Bellver.

Més informació a:
grupaltsegre@terra.es.

L'ÒLIBA

Aquest espai està destinat a la participació ciutadana. Qualsevol persona que vulgui expressar una opinió, un consell o una denúncia d'un tema relacionat amb el medi ambient ens la pot enviar, anònimament o no. D'entre totes les propostes, farem una selecció que es publicarà en aquesta secció.

Ha arribat a casa meva la publicitat que envia el Govern: "Això és vida. Avancem cap a la sostenibilitat". Aquest fullet m'ha fet enfadar perquè no està bé que el Govern demani al ciutadà que porti una vida sostenible quan ell és el primer que no predica amb l'exemple. És ell que fa carreteres i més carreteres sense plantejar-se el transport públic, és ell que adjudica un forn d'una capacitat molt superior a la que necessitem (és clar, com que creuen que en aquest país hi haurem de viure més de 200.000 persones!), també és ell el que ha fomentat els plans d'urbanisme comunals, que canalitza tots els rius i moltes altres coses... No cal que gastin diners fent campanyes com aquesta perquè els ciutadans ja hem demostrat que podem canviar d'hàbits (penseu en la tria d'escombraries). Tal com estan les coses, la millor aportació a la sostenibilitat per part del Govern seria que desaparegués el Ministeri d'Ordenament Territorial i la majoria dels seus projectes. Això sí que seria vida.

J.R.T. Escaldes-Engordany

AGENDA

Curs d'identificació d'ocells - 15 i 16 de maig

Curset de dos dies, amb una part teòrica dissabte de 18 a 20 h al local de l'ADN, i una sortida pràctica el diumenge a la parròquia de Sant Julià. Socis: gratuït; no socis: 18 €. Inscripcions fins al 13 de maig, a l'ADN.

Dia mundial de la biodiversitat: Vols conèixer el món de les papal·lones? - 22 de maig

Conferència a la Casa Pairal d'Ordino a les 10 h, a càrrec de Jordi Dantart i Jordi Jubany (Societat Catalana de Lepidopterologia); a les 11:15 h esmorzar, i a les 12 h excursió guiada al Parc Natural de Sorteny. Més informació i confirmació d'assistència al Centre de Biodiversitat de l'IEA (73 10 30, cbdiea@andorra.ad).

Seminari: Què és la custòdia del territori? - 28 de maig

Seminari pràctic adreçat a administracions, ONG i ciutadans preocupats per les possibilitats de conservació del patrimoni en terrenys de propietat privada, tant a Andorra com al Pirineu català. De 16 a 20 h, a la sala d'actes de BIBM (Av. Meritxell, 96, d'Andorra la Vella). Inscripcions al 808 780.

Llocs en perill: excursió a la vall d'Incles - 6 de juny

Excursió per reivindicar la conservació d'un dels espais naturals més importants d'Andorra, amenaçat per l'expansió urbanística. Sortida de la plaça Coprínceps d'Escaldes, a les 9 h.

Curs d'identificació d'arbres i arbustos - 26 i 27 de juny

Curset de dos dies, amb una part teòrica dissabte de 18 a 20 h al local de l'ADN, i una sortida pràctica el diumenge al camí del Mas (Sant Julià). Socis: gratuït; no socis: 18 €. Inscripcions fins al 23 de juny, a l'ADN.

Anellament d'ocells - De maig a juliol

Engeguem una campanya d'anellament d'ocells amb el suport del Departament de Medi Ambient del Govern. Serà una vegada cada 10 dies, al bosc de la Rabassa (Sant Julià). Interessats contacteu amb Jordi Dalmau (+34 973 354206, jor-daldmau@eresmas.net).

CONTACTA'NS!

ASSOCIACIÓ PER A LA DEFENSA DE LA NATURA (ADN)

Tel. +376 86 60 86

adn@andorra.ad www.adn-andorra.org

Adreça postal:

Apartat de correus espanyols, núm. 96 - Andorra la Vella

Local social:

Avinguda de les Escoles, 14, 3r Escaldes - Engordany

**Tu també
pots ajudar a fer
una Andorra millor
per viure.**

**Fes-te soci de
l'ADN ara!**